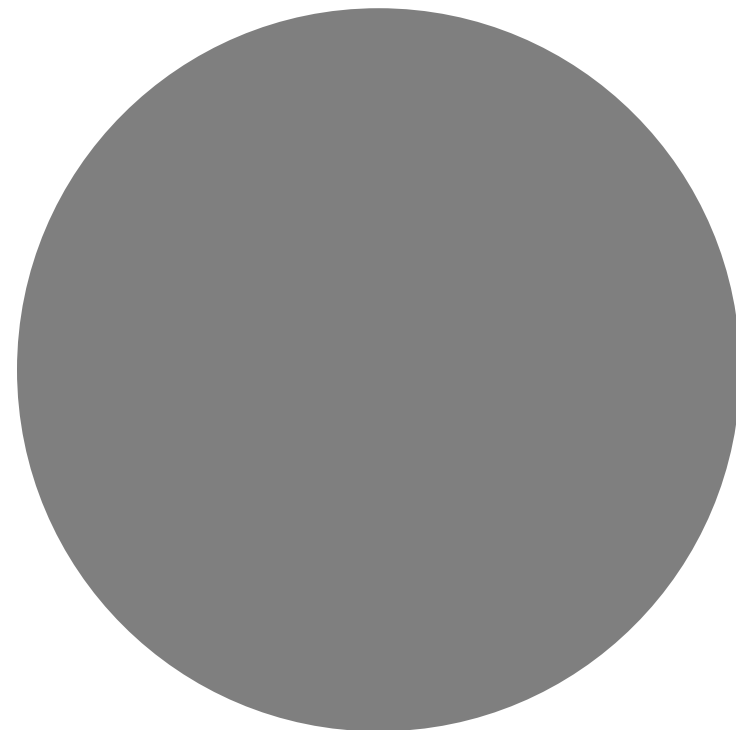

ECML Kontaktpunkt Danmark Sprogkonference 2018 Åbning af det Nationale Center for Fremmedsprog

Fremmedsprog som tillægskompetence
Specialiseringsmodul CLIL på Københavns
Professionshøjskole

CLIL-teamet på Københavns Professionshøjskole (ARC):

Anne Gregersen

Robert Lee Revier

Catherine Watson

Hvem er vi?

Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet

Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet

NOVEMBER 2017

Den nationale sprogstrategi

7. Flere skal kombinere deres kernefaglighed med stærke sprogkompetencer

- "Der er mange muligheder for at styrke fremmedsprogene i reformens nuværende elementer, f.eks. i de vide rammer for valgfag og udskolingslinjer samt i reformens tiltag om den åbne skole, som skal åbne skolen over for omgivelserne."
- "De videregående uddannelsesinstitutioner opfordres til at udarbejde lokale sprogstrategier med angivelse af, hvordan der prioriteres og arbejdes med fremmedsprog på uddannelsesinstitutionen, herunder hvordan fremmedsprog integreres i de studerendes kernefagligheder."

Sprogstrategien på Københavns Professionshøjskole

Sprogstrategien

Er under udvikling

Nuværende tiltag på KP

- ALTE forløbet (Advanced Language Teacher Education) – en uddannelse for studerende som specialiserer sig som sproglærere
- CLIL (Content and Language Integrated Learning) – et specialiseringsmodul for studerende med ikke-sproglige undervisningsfag

Content and Language Integrated Learning (CLIL)

Definitioner af CLIL

1. En måde at undervise skolefag på gennem et fremmedsprog som eleverne stadigvæk er i gang med at tilegne sig. Sproglig støtte ydes parallelt med undervisning i skolefaget. ("Hard CLIL")
2. En måde at undervise i et fremmedsprog på gennem undervisning i et specialiseret fagligt indhold. ("Soft CLIL")

(Bentley 2010, *The TKT Course CLIL Module*, s.5-6)

Hvorfor CLIL?

Sprog er nøglen til verden – anbefalinger fra arbejdsgruppen for uddannelse i fremmedsprog (2011, 18)

SPROG ER
NØGLEN
TIL VERDEN

ANBEFALINGER FRA
ARBEJDSGRUPPEN
FOR UDDANNELSE I
FREMMEDESPROG

JUNI 2011

”Manglende engelskkundskaber lægger ganske enkelt en dæmper på den mulige livsudfoldelse i en verden, der bliver mere international.” (s.18)

Hvorfor CLIL?

Sprog er nøglen til verden – anbefalinger fra arbejdsgruppen for uddannelse i fremmedsprog (2011, 18)

Rapportens anbefalinger på folkeskoleniveau:

- At der etableres forsøg med nye undervisningsformer i fremmedsprog i folkeskolen.
- At folkeskolerne får mulighed for, på frivillig basis, at oprette udskolingslinjer i 7.- 9. klasse, herunder bl.a. en såkaldt international linje, hvor der undervises på engelsk.

Rammeforsøg fra 2014/15 og 2015/16 (UVM)

Evaluering af rammeforsøg i folkeskolen (Undervisningsministeriet/Epinion 2017)

Rammeforsøg – bl.a. internationale udskolingslinjer

Rammeforsøgets mål:

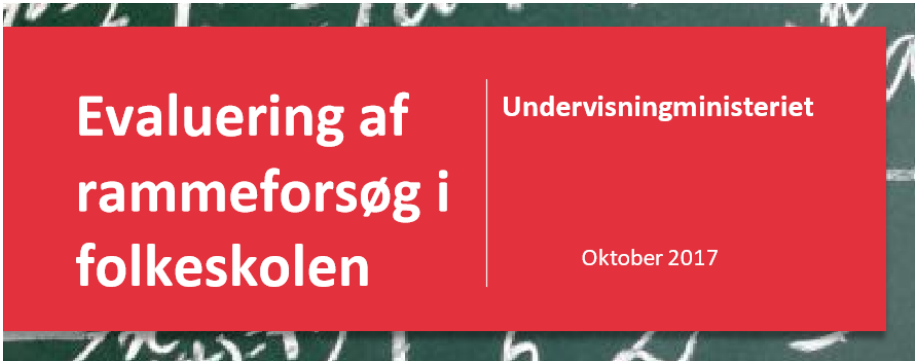
- Styrke den internationale vinkel og fremmedsprog i undervisningen
- Fremme elevernes faglige kompetencer, herunder fremmedsprogskompetencer
- Fremme elevernes motivation og lyst til at lære, deres alsidige udvikling samt uddannelsesparathed.

Erfaringer fra skolen

Evaluering af rammeforsøg i folkeskolen (Undervisningsministeriet/Epinion 2017)

- 15 skoler blev tilmeldt rammeforsøget for internationale udskolingsklasser i 7.-9. klasse med opstart i 2014/2015.
- ”Flertallet af skolerne under rammeforsøget, og særligt skoler med overvejende engelsksproget undervisning, har en generel oplevelse af, at eleverne opnår en stærk engelsksproget faglighed” (s.34).
- ”Eleverne i de internationale udskolingsklasser i signifikant højere grad oplever en udvikling i den støtte og inspiration de får fra deres lærere, samt at der er ro og orden i klasserne, når der sammenlignes med de øvrige elever på årgangen” (s.36).

**Evaluering af
rammeforsøg i
folkeskolen**

Undervisningsministeriet

Oktober 2017

Udfordring i skolen: Lærerkapacitet

Evaluering af rammeforsøg i folkeskolen

(Undervisningsministeriet/Epinion 2017, s.26-29)

- Lærereengagement – en forudsætning
- **Ansættelse og fastholdelse af udenlandske lærere**
- Kulturmødet kan skygge for det faglige indhold
- **Fagkombinationen – en sjældenhed**

Derfor CLIL i læreruddannelsen

Et **specialiseringsmodul i CLIL** på Københavns Professionshøjskole

- Lærerstuderende tilbydes en startmulighed for at kvalificere sig til bl.a. undervisning på internationale udskolingslinjer (fag + sprog)
- Tilbydes især lærerstuderende som IKKE har et fremmedsprogssprog som undervisningsfag
- Tiltænkt studerende som er interesserede i at kunne undervise i deres ikke-sprogglige undervisningsfag på engelsk eller andre fremmedsprog

”Fagundervisning i udskolingen gennem engelsk”

Indhold:

- sprogfærdighedsområderne lytte, tale, samtale, læse og skrive i relation til fagligt indhold
- fagspecifik sprogudvikling i forhold til elevernes læringsforudsætninger og potentialer
- sproglig og faglig målsætning og evaluering i fagundervisning
- identificering af den del af målsproget, som er en forudsætning for lærerens organisering af læring af fagligt indhold
- identificering af den del af målsproget, som er en forudsætning for elevernes læring, bearbejdelse og kommunikation om fagligt indhold
- teknikker til synliggørelse af fagligt centralt sprog, herunder både fagspecifikt og akademisk ordforråd
- læringsaktiviteter til stimulering af sproglig bevidsthed og understøttelse af sprogudvikling i relation til fagligt indhold
- læringsaktiviteter til understøttelse af bearbejdelse og forståelse af fagligt indhold, herunder faglige tekster
- læringsaktiviteter til stimulering af sproglig produktion og læring af fagligt indhold
- samspil mellem sprogsyn, sproglæringssyn, faglæringssyn og didaktisk tilrettelæggelse på basis af gældende nationale og internationale bestemmelser, herunder EU's retningslinjer for CLIL

NB: IKKE fokus på den kulturelle/interkulturelle aspekt

”Fagundervisning i udskolingen gennem engelsk”

Indhold:

- sprogfærdighedsområderne lytte, tale, samtale, læse og skrive i relation til fagligt indhold
- fagspecifik sprogudvikling i forhold til elevernes læringsforudsætninger og potentialer
- sproglig og faglig målsætning og evaluering i fagundervisning
- identificering af den del af målsproget, som er en forudsætning for lærerens organisering af læring af fagligt indhold
- identificering af den del af målsproget, som er en forudsætning for elevernes læring, bearbejdelse og kommunikation om fagligt indhold
- teknikker til synliggørelse af fagligt centralt sprog, herunder både fagspecifikt og akademisk ordforråd
- læringsaktiviteter til stimulering af sproglig bevidsthed og understøttelse af sprogudvikling i relation til fagligt indhold
- læringsaktiviteter til understøttelse af bearbejdelse og forståelse af fagligt indhold, herunder faglige tekster
- læringsaktiviteter til stimulering af sproglig produktion og læring af fagligt indhold
- samspil mellem sprogsyn, sproglæringssyn, faglæringssyn og didaktisk tilrettelæggelse på basis af gældende nationale og internationale bestemmelser, herunder EU's retningslinjer for CLIL

NB: IKKE fokus på den kulturelle/interkulturelle aspekt

”Fagundervisning i udskolingen gennem engelsk”

Indhold:

- sprogfærdighedsområderne: lytte, tale, samtale, læse og skrive i relation til fagligt indhold
- fagspecifik sprogudvikling i forhold til elevernes læringsforudsætninger og potentialer
- sproglig og faglig målsætning og evaluering af fagundervisning
- identificering af den del af målsproget, som er en forudsætning for lærerens organisering af læring af fagligt indhold
- identificering af den del af målsproget, som er en forudsætning for elevernes læring, bearbejdelse og kommunikation om fagligt indhold
- teknikker til synliggørelse af fagligt centralt sprog, herunder fagligt ordforråd og akademisk ordforråd
- læringsaktiviteter til stimulering af sproglig bevidsthed og understøttelse af sprogudvikling i relation til fagligt indhold
- læringsaktiviteter til understøttelse af bearbejdelse og forståelse af fagligt indhold i og omkring faglige tekster
- læringsaktiviteter til stimulering af sproglig produktion og læring af fagligt indhold
- samspil mellem sprogsyn, sproglæringssyn, faglæringssyn og didaktisk tilrettelæggelse på basis af gældende nationale og internationale bestemmelser, herunder EU's retningslinjer for CLIL

NB: IKKE fokus på den kulturelle/interkulturelle aspekt

Udfordringer i læreruddannelsen

1. Manglende kendskab til CLIL (blandt danske lærerstuderende)
2. Afhængighed af internationale udvekslingsstuderende – meget få danske studerende melder sig
3. Skrøbelighed i folkeskolens muligheder for at oprette internationale linjer hvor fagundervisning foregår på engelsk eller et andet fremmedsprog

Initiativer udover specialiseringsmodulet

Nationale netværk:

- Initiativer til at etablere netværk bl.a. med skoler som arbejder med forløb/projekter på engelsk og andre fremmedsprog i udskolingen
- Mulige aktiviteter: afdækning af folkeskolens nuværende CLIL praksis og behov for videre opkvalificering, workshops til fælles udvikling

Internationale netværk:

- Initiativ til at etablere interessenetværk med institutioner i (især) Europa, fx Holland, Spanien, Tyskland, Georgien og Ukraine
- Planer om at ansøge om et strategisk partnerskabsprojekt (Erasmus +) i samarbejde med Ilia State University i Georgien og to andre samarbejdspartnere fra EU
- Mulighed for at etablere kontakt til eksterne partnere (gennem teammedlemmers andre forbindelser) fx i Latinamerika

Oplæggets kilder

Bentley. (2010). *The TKT Course CLIL Module*. Cambridge: CUP.

Sprog er nøglen til verden – anbefalinger fra arbejdsgruppen for uddannelse i fremmedsprog (2011)

Evaluering af rammeforsøg i folkeskolen
(Undervisningsministeriet/Epinion 2017)

Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet
(Undervisningsministeriet, November 2011)

Udvalg af litteratur brugt i modulet

Ball, Kelly & Clegg. (2015). *Putting CLIL into practice*. Oxford.

Coyle, Marsh & Hood. (2010). *Content and language integrated learning*. Cambridge: Cambridge University Press.

Dale, van der Es & Tanner. (2011). *CLIL Skills*. European Platform – internationalizing education.

Echevarria, Vogt & Short. (2017). *Making content comprehensible for English learners: The SIOP model*. International edition. London: Pearson.

Genesee & Hamayan. (2016). *CLIL in Context Practical Guidance for Educators*. Cambridge: CUP.

Mehisto & Ting. (2017). *CLIL essentials for secondary school teachers*. Cambridge: CUP.